

7. Kapitalbehovet

- Finansiering har to sider:
 - Beregning af kapitalbehov (finansieringsbehovet)
 - Dækning af kapitalbehov (finansieringsmåder)
- **Periodens kapitalbehov er :**
 - Kapitalbehovet ved periodens begyndelse
 - + udbetalinger i perioden (tilnærmet: periodens udgifter)
 - indbetalinger i perioden (tilnærmet: periodens indtægter)
- Ved langsigtede beregninger år frem i tiden ser man man ofte væk fra mindre tidsmæssige forskydninger og beregner kapitalbehovet, eller dele af det, som forskellen mellem udgifter og indtægter.
- Ved usikre poster skal der afsættes rigelige beløb.

Kapitalbehov

To typer af kapitalbehov:

- **Anlægskapitalbehov** (kommer fra anlægsinvesteringerne)
- **Driftskapitalbehov** (stammer fra driften)

Kapitalbehovet skal dækkes. Ellers kan aktiviteterne ikke gennemføres som planlagt.

Kapitaldækningen kan være **egenkapital**, dvs. kapital fra ejerne, eller det kan være **fremmedkapital**, dvs. kapital fra banker, fra realkreditinstitutter, fra leverandører, fra finansieringsselskaber osv.

Egenkapitalen har normalt en permanent tilknytning til virksomheden.

Fremmedkapitalens tidsmæssige tilknytning afhænger af arten. Kortfristet kapital indebærer refinansieringsrisiko.

Kapitalbehov

Kapitalbehovet kan ofte opdeles i :

- En permanent del
- En langfristet aftagende del
- En kortfristet, svingende del

Denne opdeling har betydning, når man skal se på, hvordan kapitalbehovet passende kan finansieres. (Egenkapital, langfristet fremmedkapital, kortfristet fremmedkapital).

Dette emne er behandlet tidligere i bogen.

Det kapitalbehov, der opstår som følge af ukendte planafvigelser, kræver en vis likviditetsreserve som stødpude.

Kapitalbehov

Kapitalbehov kan være et **bruttobegreb** eller et **nettobegreb**.

Bruttobegreb: Omfatter hele behovet

Nettobegreb: Restbehovet, efter at sædvanlige finansieringskilder er modregnet.

Overordnet princip: Virksomheden skal til enhver tid være likvid (ellers risikerer den konkurs)

Et aktivs likviditetsgrad er dets tidsafstand fra rede penge.

Kassebeholdning er direkte likvid. Børsnoterede obligationer og aktier er næsten likvide. Debitorer bliver det over tid. Lagre og fast ejendom har lav likviditetsgrad.

Anlægskapitalbehov

- **Ved investeringer behov for kapital til:**
 - Projektering
 - Grund
 - Bygninger
 - Maskiner
 - Inventar
 - IT-systemer
 - Indkøring
- **Beløbsstørrelse**
- **Betalingstidspunkter**

Se figur 7.1.

Driftskapitalbehov

- **Kapitalbehov** som gennemsnitlig pengebinding er det beløb, der i gennemsnit er bundet i en aktivitet.
- **Der er pengebindinger i:**
 - Råvarelagre
 - Varer under forarbejdning
 - Færdigvarelagre
 - Debitorer
 - Varekreditorer
- **Beløbet kan beregnes ud fra:**
 - Opdeling i enkeltbeholdninger, eller
 - Opdeling i omkostningsarter

Driftskapitalbehov

- Beregningsformel:

Gennemsnitlig pengebinding =

Omkostninger pr. tidsenhed X Bindingsperiode

Hvis der er mange produktionstrin, og udgifterne er jævnt fordelt, er kapitalbehovet: $(Q \cdot C \cdot T_p) / 2$

hvor Q er produktion pr. dag, C er omk. pr. stk.,

T_p er er produktionstiden i dage.

- **Rentetab ved pengebinding =**

Gennemsnitlig pengebinding X Kalkulationsrenten

- Andre tabskilder: Svind, forældelse, ukurans, lageromkostninger, tab på debitorer

Se lærebogens taleksemler.

Driftskapitalbehov

Kapitalbehovet afhænger af:

- Produktionens størrelse / Salgets størrelse
- Svingninger i produktion og salg
- Kredittiders længde
- Produktionstiders længde
- Lagertider
- Indkøbs- og salgsmønstre. Klumpet eller jævnt fordelt?

Kap. 7. Afsnit 4. Gennemsnitlig pengebinding

Råvarelager
75.000 kr.

Proceslager
90.000 kr.

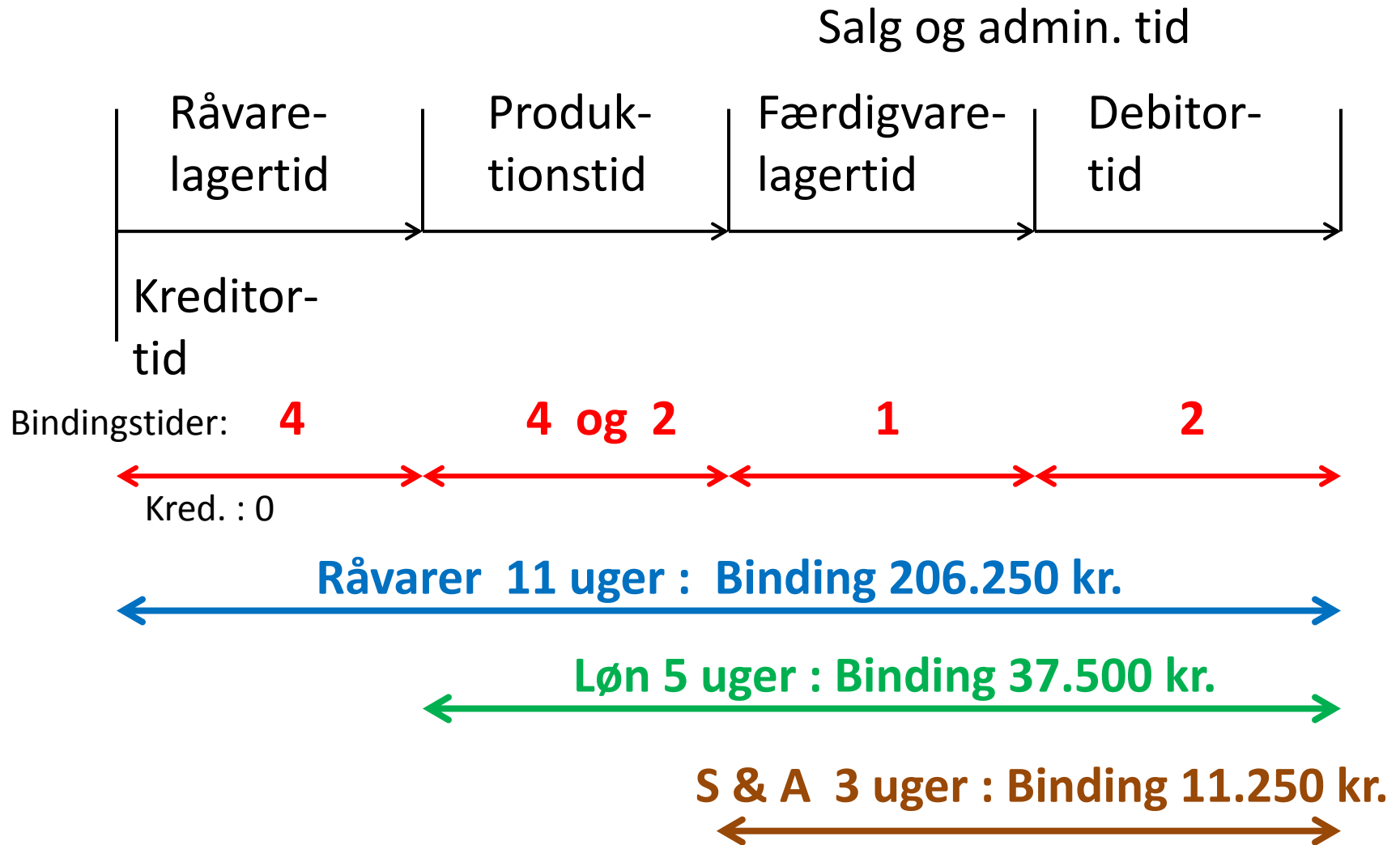
**Færdigvare-
lager**
30.000 kr.

Kreditorer
0 kr.

Debitorer
60.000 kr.

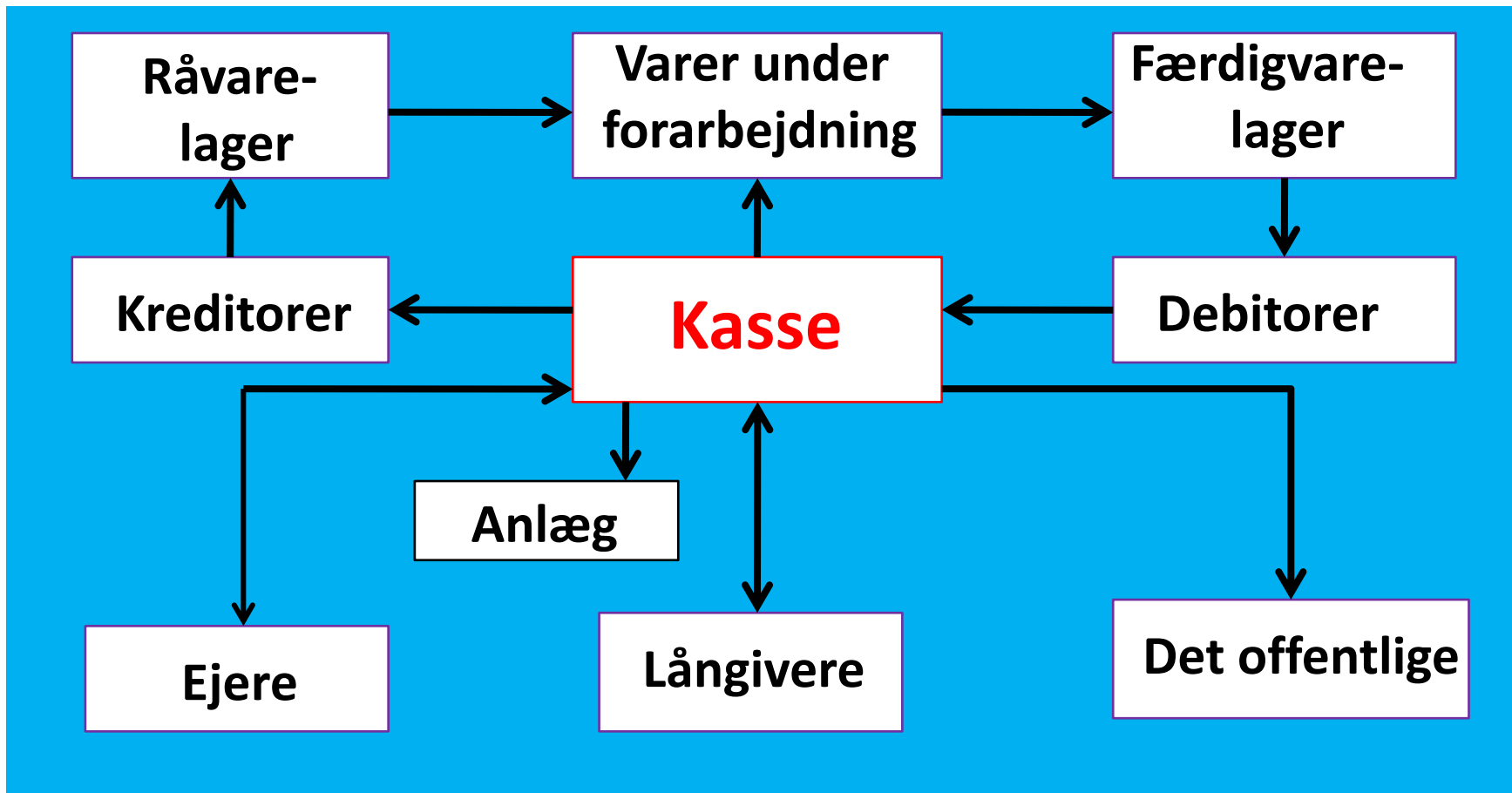
Denne gennemsnitlige pengebinding skal finansieres.

Kap. 7. Afsnit 4.2. Opdeling i omkostningsarter

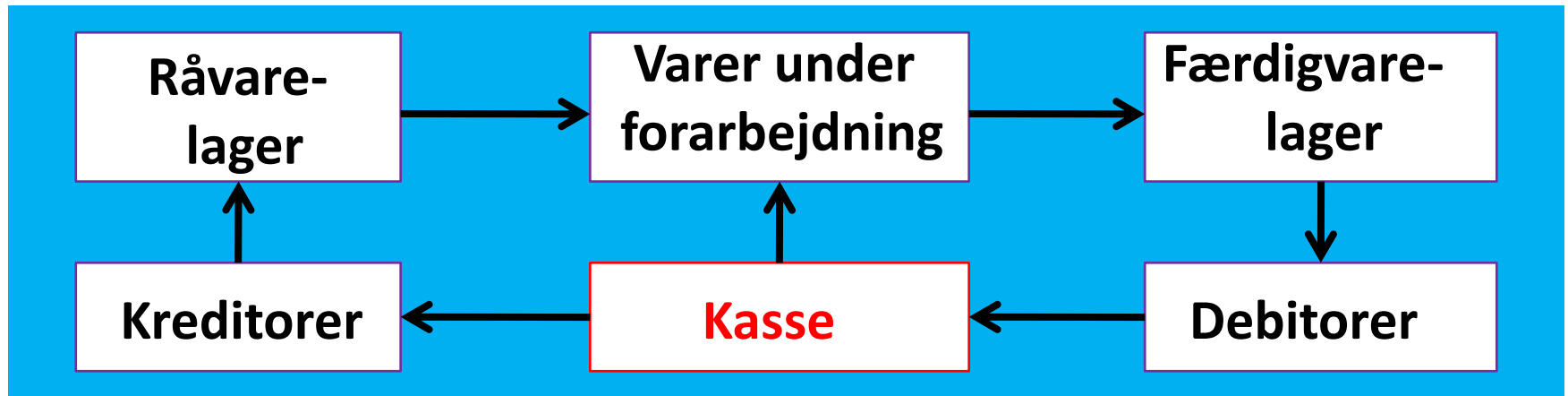
8. Likviditetsbudgettering

Virksomheden som et system af beholdninger og pengestrømme:

Likviditetsbudgettering

Figur 8.1. Betalingsstrømme

Figur 8.2. Gennemsnitsstørrelser

Figur 8.3

Likviditetsbudgettering

Resultatopgørelse

- Omsætning
- Variable omk.
- = **Dækningsbidrag**
- Faste omk./Kapacitetsomk.
- = **Indtjeningsbidrag /**
Resultat før afskrivninger og
renter

- Afskrivninger
- = **Resultat før finansielle poster**
- Renter (netto)
- = **Resultat efter renter**

- Skat af årets resultat
- = **Resultat efter skat**

Likviditetsopgørelse

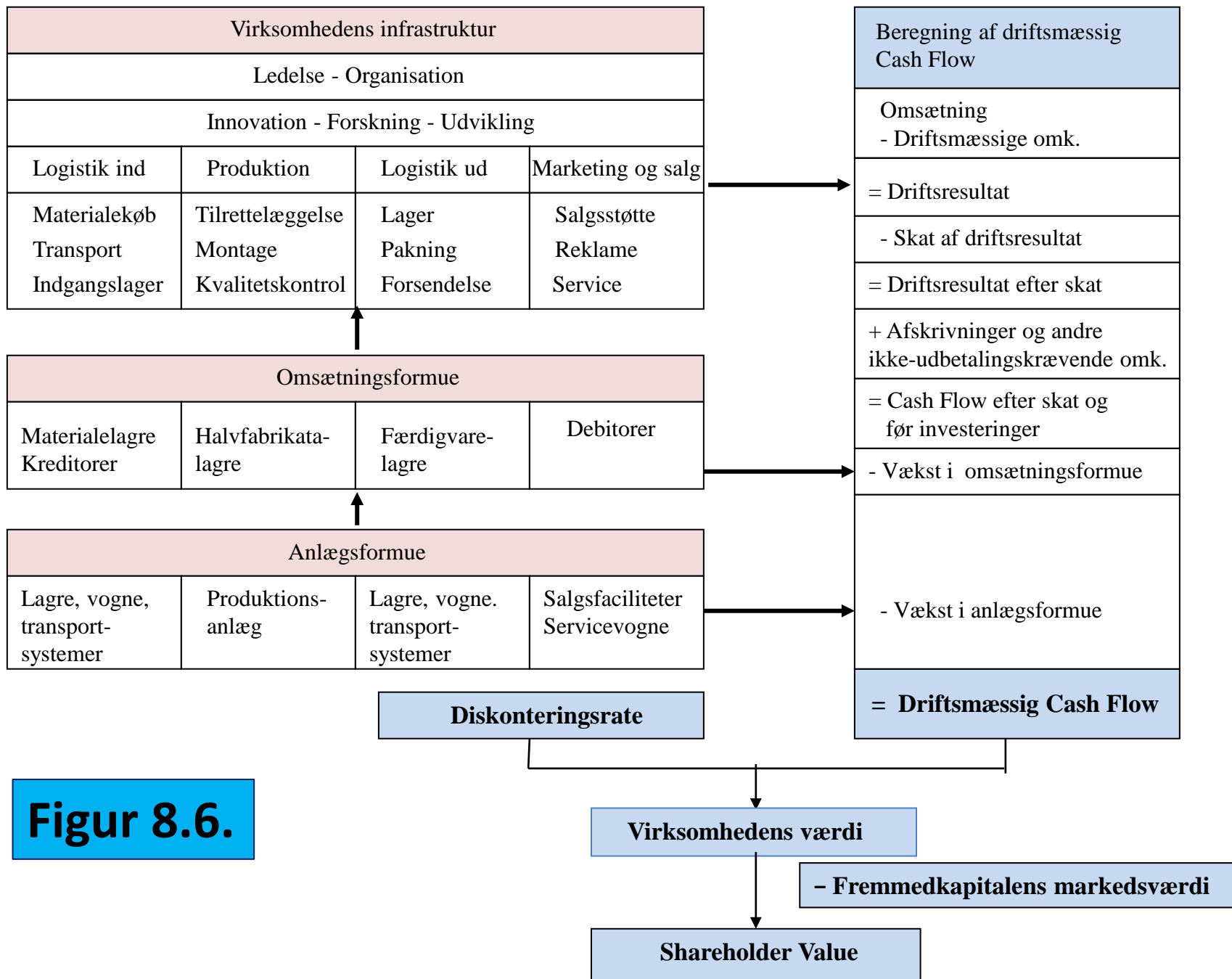
- Omsætning
- Variable omk.
- = **Dækningsbidrag**
- Faste omk./Kapacitetsomk.
- = **Indtjeningsbidrag**
- Δ Varedebitorer
- Δ Varelagre
- Δ Varekreditorer
- Δ Andre omsætningskreditorer
- = **Driftens likviditetsbidrag**

- Anlægsudbetalinger

- Renter (netto)
- Afdrag på gæld (netto)
- Resultatudbetalinger (netto)
- Betalte skatter
- = **Samlet likviditetsforskydning**

Likviditetsbudgettering

- **Se figur 8.4:** Beregning af driftens likviditetsbidrag ved hjælp af beholdningsforskydningsmodellen
- **Se figur 8.5** vedr. beregning af omsætnings-hastigheder
- **Se taleksempel** vedr. beregning af driftens likviditetsbidrag
- Ved opstart og ved afvikling er der beholdningsforskydninger.
- Ved varierende produktion og/eller afsætning fra periode til periode er der beholdningsforskydninger
- Ved konstant produktion og afsætning er Δ lig med nul (forudsat vilkårene i øvrigt er uændrede).

Figur 8.6.